

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่วงชนชาวไทยทุกคนพึงมีสิทธิ์จะได้รับ เพราะเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐบาลต้องวางรากฐานคุณภาพชีวิตที่สำคัญแก่ประชากร จึงสามารถกล่าวได้ว่าคุณภาพประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาเป็นอย่างดี และโดยที่รัฐบาลต้องใช้งบประมาณอย่างมหาศาลในการจัดการศึกษาระดับนี้ สิ่งที่แสดงถึงความคุ้มค่าในงบประมาณที่ใช้ไป น่าจะเป็นประสิทธิภาพของผลผลิตที่ออกมา ซึ่งหมายถึงนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาเป็นต้นว่าคุณภาพของนักเรียนอย่างชัดเจนว่าได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกันทั่วประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ 2529 : 1) โรงเรียนประถมศึกษานับว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเบื้องต้นให้แก่เด็กในด้านประสบการณ์และทักษะพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในท้องถิ่น เช่น ทักษะในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในการฟัง พูด อ่าน เขียน การคิดคำนวณและการคาดคะเน อันเพียงพอแก่การใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ในการเข้าสังคมและการให้ความร่วมมือในการประกอบกิจอันเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองดี ตลอดจนการดำรงตนให้มีสุขภาพอนามัยดี สามารถที่จะประกอบอาชีพเบื้องต้นได้ (บันลือ พฤษะวัน 2525 : 2) หรืออีกนัยหนึ่งก็คือนักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติ มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยทั่วกัน เมื่อพิจารณาถึงด้านคุณภาพของการประถมศึกษาจากการวิจัยเรื่องคุณภาพของการประถมศึกษาโดยกองการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า คุณภาพของนักเรียนในระดับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันมาก ระหว่างโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนในชนบท นอกจากนี้ยังแตกต่างกันไปตามเขตการศึกษา

และภาษาศาสตร์ (วิจัย ราชบูรศิริ 2524 : 7) ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากกรณีของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จังหวัดเหล่านี้เป็นจังหวัดที่มีประชากรร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลามและพูดภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน (เขตการศึกษา 2 : 83) ทำให้เด็กที่เติบโตจากครอบครัวต่าง ๆ ต้องใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งตามไปด้วย แต่เมื่อเด็กต้องเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาที่สอนโดยใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สองของเขา จึงทำให้เกิดปัญหาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มวิชา, ดังที่ปรากฏตามผลการประเมินความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งในระดับเขตการศึกษาและระดับจังหวัด จะเห็นได้ว่าเขตการศึกษา 2 มีจังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาสได้รับผลการประเมินต่ำสุด และเขตการศึกษา 2 เป็นเขตการศึกษาเดียวซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ (กระทรวงศึกษาธิการ 2529 : 234-237) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มต่ำกว่าเขตอื่น ๆ ซึ่งมีผลการวิจัยที่ผ่านมายืนยันดังนี้ ในปีการศึกษา 2524 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 187,134 คน เป็นนักเรียนที่พูดสองภาษาถึงร้อยละ 75 จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับอัตราการเลื่อนชั้นและความสามารถพื้นฐาน (วิชาภาษาไทยและการคิดเลข) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศพบว่า เขตการศึกษา 2 นักเรียนมีอัตราการเลื่อนชั้นและความสามารถพื้นฐานต่ำ สาเหตุหนึ่งได้แก่การที่นักเรียนใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย (สำนักงานรัฐมนตรี 2525 : 62) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ได้วิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2524 ทั่วประเทศพบว่า เขตที่มีผลสัมฤทธิ์ในวิชาทั้งสองต่ำกว่าเขตอื่น ๆ ได้แก่ เขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 9 และเขตการศึกษา 10 เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งสามเขตนี้เป็นเขตที่มีปัญหาทางภาษา ซึ่งข้อบกพร่องทางภาษาน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ด้วย เนื่องจากการแก้ปัญหาโจทย์เลขนั้นนอกจากจะต้องอาศัยการมีมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเลขแล้วยังต้องอาศัยความสามารถทางภาษาเพื่อตีความโจทย์ด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 58) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะนักเรียนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามยังพัฒนาการเรียนรู้ไปในระดับต่ำเพราะการพูดและการเขียนภาษาไทยมีขอบเขตจำกัดเฉพาะในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษาอันได้แก่ ภาษามลายูถิ่น

และภาษาไทยอีกด้วย ผู้วิจัยจึงคิดว่าน่าจะมีการค้นคว้าวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อช่วยให้นักเรียนในภูมิภาคนี้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้เท่าเทียมกับนักเรียนในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งเป็นหน้าที่ของนักจิตวิทยาการศึกษาโดยตรงในการที่จะแก้ปัญหาเพราะนักจิตวิทยาการศึกษาว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร เกิดขึ้นที่ไหน และจะทำให้เกิดได้อย่างไร (ไสว เลี่ยมแก้ว 2528 : 12)

ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้หลายเรื่องด้วยกัน เช่น สุรศักดิ์ ศิริโรจน์ (2527) ได้ศึกษาจำนวนพยางค์ที่มีต่อการเรียนการอ่านคำไทยของนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองพบว่า นักเรียนใช้เวลาในการอ่านคำหนึ่งพยางค์น้อยกว่าการเรียนอ่านคำสองพยางค์ สุนทรีย์ เนียมรุ่งเรือง (2527) ศึกษาระดับความมีความหมายของคำในภาษาไทยที่มีต่อการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ ผลปรากฏว่า นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่มีค่าความหมายสูงได้มากกว่าคำที่มีความหมายต่ำ ชรรมรด ภิรมยาภรณ์ (2527) ศึกษาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีต่อการจำพยางค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่พบว่า นักเรียนใช้จำนวนครั้งการเรียนอ่านหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียงแตกต่างกัน สุมาลี ชูศรี (2527) ศึกษาผลของคู่สัมพันธ์ต่างชนิดเวลาในการเสนอ และจำนวนตัวอักษรที่มีต่อการจำคำพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยคู่สัมพันธ์ชนิดที่มีรูปภาพเป็นตัวเรา ใช้รอบการเรียนน้อยกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยคู่สัมพันธ์ชนิดที่มีภาษามลายูถิ่นเป็นตัวเรา นักเรียนกลุ่มที่เรียนคู่สัมพันธ์ที่เสนอในอัตราคู่ละ 12 วินาทีใช้รอบการเรียนน้อยกว่ากลุ่มที่เรียนคู่สัมพันธ์ที่เสนอในอัตราคู่ละ 6 วินาที ในการที่จำนวนตัวอักษรที่ต้องจำมีมากขึ้นรอบการเรียนจะมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ จิราพร กุศลชู (2529) ได้ศึกษาอิทธิพลของการสร้างจินตภาพและจำนวนพยางค์ของคำที่มีต่อการจำคำ ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยการสร้างจินตภาพจำคำได้มากกว่านักเรียนที่เรียนคำโดยการไม่สร้างจินตภาพ นักเรียนจำคำที่มีค่าจินตภาพสูงได้มากกว่าคำที่มีค่าจินตภาพต่ำ และนักเรียนจำคำสองพยางค์ได้มากกว่าคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์ แต่นักเรียนจำคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์ไม่แตกต่างกัน จากการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่ผู้วิจัยมักศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้คำ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของนักเรียนในระดับต้นเท่านั้น

ในขณะที่เดียวกันนักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนสูงขึ้นเรื่อย ๆ อาจเป็นลักษณะของ
 ประโยค ขอความ ตลอดจนรอยแก้วที่มีเนื้อเรื่องเพิ่มมากขึ้นตามระดับชั้น X ฉะนั้นในการวิจัย
 ครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างไรโดยใช้ตัวแปรวิธีการ เสนอให้เรียนเป็น
 ตัวแปรหนึ่งในการวิจัยซึ่งในเรื่องวิธีเสนอให้เรียนรู้อย่างไรนี้ ได้มีผู้ศึกษาไว้หลายรูปแบบด้วยกัน
 เช่น ออซูเบล (Ausubel 1978 : 148) ใช้วิธีจัดสิ่งช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด
 เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง (Organization Technique) เป็นการทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ
 ในเรื่องที่อ่าน และสามารถจำเรื่องได้โดยการจัดข้อความขึ้นแนะแนวทางเพื่อจะทำให้
 โครงสร้างความคิด (Cognitive Structure) เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านพร้อมที่จะเกิด
 ปฏิสัมพันธ์กับความคิดรวบยอดของเรื่องที่อ่าน ในประเทศไทย เจียมจิต ท้าวหาญ (2522)
 ได้นำวิธีการนี้มาศึกษาโดยดัดแปลงเป็นวิธีการนำเรื่อง 3 แบบ ได้แก่ แบบบทย่อที่มีใจความ
 ตรงกับเนื้อเรื่อง แบบบอกโครงเรื่อง และแบบมีข้อทดสอบถูกผิดเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ
 ในการอ่าน และความคงทนในการจำเนื้อเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย
 ปรากฏว่าการนำเรื่องทั้ง 3 แบบส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน การศึกษา
 ในลักษณะคล้ายกันนี้ ประยูร แจงจบ (2521) ได้เสนอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 เรียนเนื้อเรื่องโดยใช้คำถามนำหน้าและคำถามท้ายเนื้อเรื่องเพื่อวัดการระลึกได้ทันทีและ
 การระลึกหลังจากการอ่านเนื้อเรื่องแล้ว 1 สัปดาห์และความเข้าใจเนื้อเรื่อง ด้วยการ
 เสนอเรื่องติดต่อกันตลอดเรื่อง ผลการวิจัยในด้านความจำปรากฏว่า กลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่อง
 ที่มีคำถามอยู่หลังมีผลการระลึกได้ทันทีและมีความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องที่มีคำถาม
 นำหน้าเนื้อเรื่อง

สำหรับวิธีการเสนอให้เรียนรู้อย่างไรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดัดแปลงเพื่อให้
 เหมาะสมกับระดับชั้น ความสามารถ และความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 โดยใช้วิธีการเสนอให้เรียน 4 แบบ ได้แก่ วิธีเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ วิธีเสนอ
 ข้อความที่มีเสียงประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบ และวิธี
 เสนอเนื้อเรื่องติดต่อกันซึ่งเป็นแบบที่ใช้กันในบทเรียนและรอยแก้วสำหรับนักเรียนระดับชั้นนี้ใน
 ปัจจุบัน โดยวิธีเสนอให้เรียนแบบต่าง ๆ ได้มีผู้ทำการศึกษาและมีทฤษฎีประกอบดังนี้

วิธีเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ ภาพจัดเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่มีผู้นิยมนำมาใช้ในการเรียนการสอน คอมินิอัส (Comenius) นักการศึกษาสมัยกรีกเป็นคนแรกที่นำภาพมาใช้ (Dale 1957 : 58) ต่อมาได้มีผู้นำภาพมาใช้ประโยชน์ในการประกอบการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เพราะภาพจัดว่าเป็นทัศนวัสดุ (Visual Aids) ที่มีราคาถูกและหาง่ายที่สุด ภาพมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนโดยครูสามารถใช้เป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ภาพทำให้ความคิดที่คลุมเครือแจ่มชัดขึ้น (Kinder 1958 : 29-30) นอกจากนี้ เนลสัน (Nelson 1984) กล่าวว่าโดยทั่วไปแล้วเป็นการง่ายที่คนเราจะจำภาพได้ดีกว่าการจำข้อมูลที่เป็นตัวอักษรหรือคำ การเข้าใจความหมายเป็นกลวิธีสำคัญสำหรับการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยเฉพาะวัยเด็กช่วงต้น ๆ การใช้ประโยชน์อย่างเดียวยังได้ผลน้อยกว่าการใช้ประโยชน์ที่มีภาพประกอบ (Ryan and Others 1984) การศึกษาเกี่ยวกับภาพโดยทั่วไปมักใช้การทดสอบความจำแบบการระลึกได้และการจำและแบบรูจัก โดยการให้ผู้รับการทดลองจำภาพที่เสนอให้ดู แล้วให้บอกความแตกต่างว่าภาพใดเป็นภาพที่เสนอให้เรียนไปแล้ว ภาพใดเป็นภาพใหม่ที่เพิ่งเสนอให้เรียน ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Pezdek 1987 : 807) บรูเนอร์ (พรณี ชูทัย 2522 อ้างอิงจาก Bruner) เสนอแนวความคิดว่าในการสอนเด็กเล็ก ๆ ควรจัดอุปกรณ์ที่เหมาะสมโดยเฉพาะวัสดุอุปกรณ์ที่จะกระตุ้นการกระทำ และการรับรู้ได้ง่ายเพื่อช่วยในการสร้างภาพในใจแก่ผู้เรียน ในการเรียนการสอนควรเพิ่มความสำคัญให้แก่ผู้เรียนในเรื่องเกี่ยวกับหนังสือหรือเนื้อเรื่องที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความจำและความเข้าใจเรื่องราวของร้อยแก้ว ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีเสนอให้เรียนร้อยแก้วโดยใช้ข้อความที่มีภาพประกอบเป็นระดับหนึ่งของตัวแปรวิธีการเสนอให้เรียนในการวิจัยครั้งนี้

วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงประกอบ วิธีเสนอร้อยแก้วในลักษณะนี้อาศัยหลักการสอนอ่านที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistic-Based Reading Instruction) ซึ่งกล่าวว่าการอ่านเป็นกระบวนการของการรับสาร และกระบวนการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาที่ซับซ้อนซึ่งผู้อ่านจะต้องสร้างความหมายขึ้นมา โดยความหมายที่ได้มานั้นต้องตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายที่ผู้เขียนได้สื่อไว้ในรูปของตัวอักษร แต่ในการที่จะได้มาซึ่งความหมายนั้นจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับกระบวนการคิดและกระบวนการ

เลือกสิ่งขึ้นำทางภาษา ทั้งที่ปรากฏเป็นตัวอักษรและไม่ปรากฏเป็นตัวอักษร โดยอาศัย
 ความสามารถของผู้อ่านเป็นพื้นฐานในการใช้สิ่งขึ้นำนี้เพื่อการเดาและการทำนาย
 (Goodman 1977 : 472) ซึ่งสอดคล้องกับ รัคเคิล (Ruddell 1974 : 452)
 ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นพฤติกรรมทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาที่ซับซ้อนประกอบด้วย
 กระบวนการการถอดความหมายจากหน่วยภาษาเขียนแล้วนำความหมายนี้มาผ่านมิติทาง
 โครงสร้างและความหมาย แล้วจึงตีความข้อมูลออกมาเป็นความหมายส่วนลึกให้สัมพันธ์กับ
 จุดประสงค์ของการอ่านที่ผู้อ่านตั้งไว้ กระบวนการการอ่านประกอบด้วย การเลือกสิ่งขึ้นำ
 ทางภาษาซึ่งผู้อ่านไม่จำเป็นต้องใช้สิ่งขึ้นำทุกประเภทแต่ละเลือกสิ่งขึ้นำที่ใช้ประโยชน์ใน
 การช่วยสร้างความเข้าใจมากที่สุดอันอาจได้แก่สิ่งขึ้นำในรูปของตัวอักษรและเสียง สิ่งขึ้นำ
 ในรูปของลำดับคำของประโยค และสิ่งขึ้นำในรูปแบบของความหมาย นอกจากนี้ กูคแมน
 ยังได้เสนอแบบจำลองการอ่านตามแนวภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาสรุปได้ว่า ในขณะอ่าน
 กระบวนการทางสมองของผู้อ่านจะมีเหตุการณ์ลำดับแรกเกิดขึ้นได้แก่ การสุม ซึ่งเป็นการ
 ผ่านการใช้สิ่งขึ้นำจากข้อความที่เขาอ่านและเลือกใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์ของตนเพื่อหา
 ความหมายจากข้อความที่อ่าน เหตุการณ์ที่สองคือการคาดคะเน ได้แก่ การที่ผู้อ่านใช้
 ความรู้ทางด้านโครงสร้างภาษาเพื่อคาดคะเนชนิดของคำที่เขาจะพบต่อไปในข้อความนั้น ๆ
 เหตุการณ์ที่สามได้แก่การทดสอบซึ่งจะใช้เมื่อผู้อ่านสุมและคาดคะเนแล้ว เพื่อสำรวจว่าสิ่งที่
 เขาอ่านถูกต้องหรือไม่ โดยการทดสอบความหมายที่ได้จากสิ่งที่เขาอ่านกับความหมายของ
 ข้อความรอบข้างที่ปรากฏในข้อความนั้น เหตุการณ์ที่สี่คือการย้ำเพื่อความมั่นใจ ผู้อ่านจะย้ำ
 ให้เกิดความมั่นใจว่าสิ่งที่เขาคาดคะเนนั้นให้ความหมายถูกต้องหรือไม่ และเหตุการณ์สุดท้าย
 เป็นการแก้ไขเมื่อจำเป็น เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านทดสอบหรือย้ำเพื่อความมั่นใจแล้ว
 และพบว่าสิ่งที่เขาคาดคะเนนั้นให้ความหมายผิดก็จะย้อนกลับไปเลือกสิ่งขึ้นำใหม่ กระบวนการ
 นี้จะดำเนินไปเป็นวงจรพร้อมกับการใช้สิ่งขึ้นำทั้งสาม แต่ความสำคัญของตัวขึ้นำทั้งสามจะ
 แตกต่างกันไปตามระดับของผู้อ่าน สำหรับผู้อ่านในระยะต้นสิ่งขึ้นำด้านตัวอักษรและเสียง
 จะสำคัญกว่าตัวขึ้นำด้านความหมาย ผู้วิจัยคาดว่าวิธีการเสนอสิ่งขึ้นำที่เป็นตัวอักษรและเสียง
 ที่ผู้เรียนสามารถอ่านและฟังพร้อมกันไปจะเป็นวิธีเสนอแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้
 เนื้อเรื่องของร้อยแก้วได้เป็นอย่างดี จึงได้นำมาเป็นระดับหนึ่งของวิธีเสนอให้เรียนในการศึกษา
 ครังนี้

วิธีการ เสนอขอความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบ เป็นอีกระดับหนึ่ง
 ของวิธีการ เสนอให้เรียบร้อยแก้วของการวิจัยครั้งนี้ การสร้างจินตภาพเป็นวิธีการที่
 นักจิตวิทยาและนักการศึกษาสนใจและนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ในด้าน
 เนื้อหาและความจำ การสร้างจินตภาพหมายถึงการสร้างภาพในใจโดยอาศัยประสบการณ์
 ที่ได้รับรู้อาก่อนแล้ว (Fleming 1977 : 46) การสร้างจินตภาพเป็นวิธีการที่นำมาช่วย
 ในการจำตั้งแต่สมัยกรีกโบราณจนถึงปัจจุบัน ได้มีนักจิตวิทยาหลายคนพยายามทดสอบว่าการ
 สร้างจินตภาพในเด็กที่มีความแตกต่างกันทั้งทางพัฒนาการ เชื้อชาติ สติปัญญา และลักษณะ
 ในการเรียนรู้ว่าจะมีผลต่อการเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้หรือไม่ ไพวิโอ (Paivio
 1969) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการสร้างรหัสขึ้นมาใช้ในความจำว่า การสร้างรหัสอาจเป็น
 เหมือนการสร้างจินตภาพ ซึ่งในกรณีนี้ตัวเราจะถูกแทนโดยจินตภาพและเก็บไว้ในความจำ
 คินซ์ (Kintsch 1970) กล่าวว่า ไพวิโอเป็นบุคคลแรกที่นำเอาการสร้างจินตภาพมาใช้
 ในการเรียนรู้ภาษา และเป็นผู้นำคำที่กระตุ้นให้เกิดภาพมาเป็นเครื่องมือในการทดลอง โดย
 มีความคิดว่าคำที่กระตุ้นให้เกิดภาพจะช่วยให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น เขาได้อธิบายถึงคำที่กระตุ้น
 ให้เกิดภาพว่าเป็นคำที่ได้มาจากการให้ผู้รับการทดลองประเมินความยากง่ายที่จะกระตุ้นให้
 เกิดภาพของคำหนึ่ง ๆ โดยให้ประเมินจากง่ายมากถึงยากมาก ง่ายมากหมายถึงคำนั้น ๆ
 กระตุ้นให้เกิดภาพในใจได้ทันทีทันใด ส่วนยากมากแสดงว่าคำนั้น ๆ กระตุ้นให้เกิดภาพใน
 สมองช้ามากหรือไม่ทำให้เกิดภาพเลย นอกจากนั้นนักวิจัยหลายคนพยายามศึกษาว่าจินตภาพ
 คืออะไร เกิดขึ้นอย่างไร เกรก (Gregg 1975 : 47) กล่าวว่าจินตภาพเป็นภาพที่
 สร้างขึ้นมาใหม่ในความจำ เฟลมมิง (Fleming 1977 : 49) ยังได้กล่าวถึงข้อขัดแย้ง
 ของจินตภาพว่าเป็นภาพแทนที่เหมือนวัตถุ เหตุการณ์หรืออีกแง่หนึ่งจินตภาพเป็นสิ่งที่คล้ายคลึง
 กับภาพสี่ของวัตถุหรือภาพที่เป็นนามธรรมที่มีแต่ส่วนสำคัญ ได้มีการตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้
 ออกเป็น 2 แนว ได้แก่ เป็นประสบการณ์รับรู้หรือประพจน์ จินตภาพในส่วนที่เป็นประสบการณ์
 รับรู้อาจอยู่ในลักษณะของสิ่งที่เราไม่ได้มองเห็นภาพในใจจริง ๆ แต่เป็นประสบการณ์ของบางสิ่ง
 บางอย่างที่เราเหมือนกับเรามองวัตถุจริง ๆ (Houston 1981 : 422) จินตภาพในส่วนที่
 เป็นประพจน์ สมมติฐานนี้กล่าวว่า จินตภาพน่าจะอยู่ในลักษณะที่เป็นกฎและคำมากกว่าเป็น
 ภาพ เช่น การเสนอสิ่งเร้าว่า วงกลมอยู่เหนือสี่เหลี่ยมถ้าจินตภาพเป็นประสบการณ์รับรู้

เราจะเก็บข้อมูลในลักษณะของ แต่ถ้าเป็นประพจน์แล้วเราจะเก็บข้อมูลในลักษณะที่เป็นภาษา ซึ่งเราจะสร้างข้อมูลว่าวงกลมเหนือสี่เหลี่ยม ชูสตัน (Houston 1981 : 422-423) และ ไพลิซีน (Pylyshyn 1972 อ้างอิงจาก Matlin 1983 : 19) เป็นผู้คัดค้านเกี่ยวกับทฤษฎีภาพในใจ เขาให้ความคิดเห็นว่าคนเรามีภาพในใจจริงแต่ภาพเหล่านี้เป็นการประติดประต่อข้อมูลเรื่องราวจากที่เก็บไว้ในรูปของประพจน์หรือในลักษณะนามธรรม

ในด้านการนำจินตภาพมาใช้ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้และความจำนั้น บาวเออร์ (Bower) ชี้ให้เห็นว่าในการเรียนชุดคำโยงคู่สัมพันธ์ เช่น สุนัข-จักรยาน ผู้รับการทดลองสามารถเรียนและจำได้มากกว่าได้มีการสร้างจินตภาพของสิ่งทั้งสองมาสัมพันธ์กันเป็น สุนัขกำลังถีบจักรยาน (Wingfield and Byrns 1981) เช่นเดียวกับ ชูสตัน (Houston 1981 : 426) กล่าวว่า การเรียนคำคู่ มา-ส้ม ถ้าได้สร้างจินตภาพเป็นมากกว่าลิงส้มจะจำได้ดีกว่าการสร้างจินตภาพมาและส้มอยู่กันคนละที่ ฉะนั้นในการเรียนคำคู่การสร้างจินตภาพที่สัมพันธ์กันจะช่วยให้การเรียนรู้ได้ดีกว่าการสร้างจินตภาพที่ไม่สัมพันธ์กัน ส่วนการสร้างจินตภาพที่นำมาใช้ในการเรียนร้อยแก้วเป็นผลมาจากการนำจินตภาพประกอบเข้ากับการจำแบบโลไซ (Lozi) ซึ่งเป็นวิธีการที่คนเรานำข้อมูลที่ต้องการจำมาสัมพันธ์กับสถานที่ต่าง ๆ แล้วจัดลำดับความคุ้นเคย ต่อมาสร้างจินตภาพแทนสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการจำ หลังจากนั้นเอาข้อมูลนั้นไปโยงสัมพันธ์กับสถานที่ที่เก็บไว้ในความจำก่อนแล้ว การเรียนร้อยแก้วโดยใช้การสร้างจินตภาพเข้าช่วยในการจำของเด็กจะได้ผลดีต่อให้คำแนะนำที่ถูกต้อง (Lesgold 1975 : 663) สำหรับ เลวิน (Levin 1973) พบว่าในการเรียนร้อยแก้วไม่ว่าจะเป็นการเสนอภาพหรือให้สร้างจินตภาพจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อเสนอเนื้อเรื่องครั้งละ 1 ประโยคเท่านั้น การเสนอเนื้อเรื่องทั้งหมดคราวเดียวกันจะไม่ทำให้การสร้างจินตภาพได้ผล นอกจากนั้นการเรียนร้อยแก้วโดยการสร้างจินตภาพในขณะที่เรียนโดยการอ่านหรือการฟังจะมีผลการระลึกได้ดีกว่าการไม่ใช้การสร้างจินตภาพ (Levin and Divine-Hawkins 1974 : 23-30) จินตภาพมีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ให้มากขึ้น แต่ความสามารถในการสร้างจินตภาพขึ้นอยู่กับวัย พัฒนาการ

และระดับความสามารถของแต่ละบุคคล จากการวิจัยพบว่าเด็กก่อนวัยเรียนไม่สามารถสร้างจินตภาพได้ เด็กอายุ 6-7 ขวบ ใช้การสร้างจินตภาพในการเรียนรู้คำคู่สัมพันธ์ได้ เด็กอายุ 8 ขวบ สามารถใช้การสร้างจินตภาพในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนเช่นการเรียนรู้รอยแก้วได้ (Peeck 1974 : 880-888)

จากการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างจินตภาพทำให้พบว่าการสร้างจินตภาพช่วยในการเรียนรู้รอยแก้วได้ ผู้วิจัยจึงได้นำเข้ามาเป็นระดับหนึ่งของวิธีเสนอให้เรียนรู้รอยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 8-10 ขวบ โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ควบคู่การอาศัยคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาทักษะพื้นฐานภาษาไทยเป็นตัวกำหนด

* ความสามารถทางการเรียนเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งออกมาในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) อันหมายถึงคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมหรือจากการสอน (ไพศาล หวังพานิช 2526 : 89) คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good 1973 : 7) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นการได้บรรลุถึงความรู้และทักษะที่ได้รับ การพัฒนาในวิชาต่าง ๆ ที่สอนในโรงเรียนเป็นตัวชี้ถึงความสามารถทางการเรียนเพราะเป็นการประเมินผลการเรียนจากการวัดผลหลาย ๆ วิธีของผู้สอน ผงจิต อินทรสุวรรณ (2517) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถภาพด้านการเรียนรู้และการเข้าใจภาษาตามทฤษฎีโครงสร้างทางสมองของ กิลฟอร์ด กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2516 ในจังหวัดตราด จำนวน 341 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง มีค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านการเรียนรู้และการเข้าใจภาษาในผลการคิดแบบต่าง ๆ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ ต่อมา บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2524) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาห้าด้านตามทฤษฎีโครงสร้างทางปัญญาของ กิลฟอร์ด โดยศึกษาความสัมพันธ์ของภาษาที่มีต่อความสามารถทางสมองเกี่ยวกับวิธีคิดห้าด้าน และผลการคิดหลักขณะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2523 สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาไทยสูงกับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทยต่ำ จาก การศึกษาพบว่าความสามารถทางภาษาทั้ง 30 แบบ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทยได้โดยมีความสัมพันธ์เป็นเชิงเส้นตรง ซึ่งนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความสามารถทางภาษาแต่ละแบบสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการ เรียนต่ำ ความสามารถด้านการเรียนรู้และการเข้าใจภาษาถือเป็นพื้นฐานสำคัญ ของการ เรียนรู้อย่างไร และจากที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ความสามารถด้านนี้วัดได้ อยู่ในรูปของผลสัมฤทธิ์ ในสภาพการเรียนการสอนโดยทั่วไปแล้วจะมีทั้งนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับสูงและนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ต่ำปะปนกัน จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าจะนำระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันนี้เป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่ง ประกอบกับวิธีเสนอให้เรียน ซึ่งจะทำให้รู้ว่าวิธีเสนอให้เรียนแบบใดเหมาะสมกับนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับใด เพื่อที่จะได้นำไปเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ✓

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับวิธีเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ

ภาพเป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายเพราะภาพเป็นทัศนสัญลักษณ์ ที่มีลักษณะพิเศษหลายประการ วิททิช และ ชูลเลอร์ (Wittich and Schuller 1973) กล่าวว่าภาพเป็นภาษาสากล คนทุกชาติทุกภาษาสามารถเข้าใจความหมายจาก ภาพได้ ภาพทุกภาพจะใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่าคำพูด ไม่มีสื่อใดที่สามารถจัด ข้อจำกัดทางภาษาและวัฒนธรรมได้ดีไปกว่าภาพ ภาพให้ประโยชน์หลายประการ เช่น ช่วยเราให้เกิดความสนใจ กระตุ้นให้เกิดการอภิปราย ช่วยเรามองเห็นปัญหา ช่วยเพิ่มพูน ความรู้ ความคิด และช่วยในการเรียนรู้คนอื่น ๆ โดยตัวของมันเองแล้วภาพเป็นสื่อ รูปแบบหนึ่งที่เหมาะจะไม่มีข้อจำกัดในการเสนอ การวิจัยเกี่ยวกับภาพได้ทำกันอย่างแพร่หลาย และหลายรูปแบบเพื่อหาแนวทางทำให้ภาพเป็นสื่อการสอนที่สื่อความหมายได้ที่ดีที่สุด

เพซเดค (Pezdek 1987 : 807-815) ได้ศึกษาถึงบทบาทของรายละเอียด จากภาพบุคคลในวัยต่าง ๆ กัน ซึ่งผู้รับการทดลองมีอายุตั้งแต่ 7 ขวบ 9 ขวบ วัยหนุ่มสาว และวัยชรา โดยผู้รับการทดลองที่มีอายุ 7 และ 9 ขวบเป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษา คนวัยหนุ่มสาวเป็นนักศึกษาของวิทยาลัย และคนในวัยชราที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปเป็นสมาชิกของสมาคมบุคคลเกษียณอายุ แถบแคลมองค์ เมืองลอสแอนเจลิส มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ทุกกลุ่มอายุมีจำนวนเพศหญิงและเพศชายจำนวนพอ ๆ กัน ขั้นตอนในการดำเนินการทดลองนั้น ผู้ทดลองจัดผู้รับการทดลองในแต่ละกลุ่มเข้ารับการทดลองครั้งละ 1 คน โดยเสนอให้ดูภาพจากสไลด์ตามลำดับจำนวน 44 ภาพ แบ่งออกเป็น 2 ช่วงการเสนอ ช่วงละ 22 ภาพ ประกอบด้วยภาพถ่ายลายเส้นธรรมดา และภาพถ่ายเส้นที่ซับซ้อนตามระยะเวลาที่เสนอให้ดูแต่ละภาพ ๆ ละ 5 วินาที และ 15 วินาทีตามลำดับ ผลการวิจัยปรากฏว่า บุคคลในแต่ละช่วงอายุมีความจำเกี่ยวกับภาพแตกต่างกัน และทุกช่วงอายุจำภาพถ่ายลายเส้นธรรมดาได้สูงกว่าภาพที่มีความซับซ้อน จึงแสดงให้เห็นว่าภาพที่เป็นลายเส้นธรรมดาเป็นภาพที่จำได้ง่ายและจำได้มากกว่าภาพถ่ายเส้นที่มีความซับซ้อน

สำหรับการใช้ภาพประกอบกับการเสนอร้อยแก้ว เลวิน เบนเดอร์ และเลสโกลด์ (Levin, Bender and Lesgold 1976 : 367-380) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการเรียนร้อยแก้วจากกรใช้ภาพและการฟังซ้ำกับผู้รับการทดลองซึ่งเป็นนักเรียนระดับเกรด 1 ซึ่งถ้าเทียบกับนักเรียนไทยก็เทียบได้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 61 คน ด้วยการเสนอร้อยแก้วให้เรียน 3 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องมีความยาวประมาณ 30-75 คำ โดยบันทึกเนื้อเรื่องทั้งสามลงในเทปบันทึกเสียง ผู้วิจัยสุ่มผู้รับการทดลองออกตามเงื่อนไขการทดลอง 4 กลุ่มดังนี้ กลุ่มไม่มีการควบคุมได้รับการเสนอให้ฟังเนื้อเรื่องติดต่อกัน 3 เรื่อง กลุ่มผู้ชายได้รับการเสนอให้ฟังเนื้อเรื่องครั้งละ 1 ประโยค เมื่อจบประโยคแต่ละประโยคจะหยุดเทปแล้วให้ผู้รับการทดลองพูดประโยคที่ได้ยินซ้ำ กลุ่มสะสมภาพจะมีภาพวางตรงหน้าผู้รับการทดลองแต่ให้ดูหลังจากเสนอประโยคแต่ละประโยคโดยที่ภาพยังคงอยู่ตรงหน้าจนกว่าเนื้อเรื่องจะจบ กลุ่มไม่มีการสะสมภาพ ผู้รับการทดลองได้รับการเสนอภาพเหมือนกลุ่มที่สามแตจะนำภาพแต่ละภาพออกก่อนการเสนอประโยคต่อไป กลุ่มผู้รับ

การทดลองทุกกลุ่มได้รับการฝึกก่อนการทดลองโดยฝึกการฟังและการตอบคำถาม เมื่อผ่านการฝึกแล้วจึงเข้ารับการทดลองหลังจากนั้นได้ทำการทดสอบโดยให้เล่าเรื่องและตอบคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่เสนอ ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มที่พูดคำประโยคกลุ่มสะสมภาพ และกลุ่มไม่สะสมภาพตอบคำถามได้มากกว่ากลุ่มที่ฟังเนื้อเรื่องติดต่อกัน และกลุ่มที่เรียนจากการใช้ภาพทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าภาพมีผลต่อการจำเนื้อเรื่องมากกว่าวิธีอื่น ๆ ไม่ว่าจะนำมาประกอบเข้ากับวิธีเสนอให้เรียนร้อยแก้วด้วยวิธีสะสมภาพหรือไม่สะสมภาพก็ตาม

ในประเทศไทยได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาพไว้หลายรูปแบบด้วยกัน เช่น สุนันท์ จุฑะสร (2509) ได้ทำการศึกษาถึงลักษณะของภาพประกอบแบบเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่นักเรียนชอบ วุฒิ แตรสังข์ (2514) ทำการศึกษาต่อมาโดยศึกษาถึงความชอบต่อแบบ สี และขนาดของภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สำหรับการถ่ายภาพในการศึกษาค้นการเรียนรู้และความจำนั้น เรืองลักษณ์ มหาวิจิฉัยมนตรี (2513) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยการใช้ภาพประกอบการสอนว่ามีผลต่อการจำตัวสะกดและความคงทนในการจำหรือไม่ โดยทำการทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนในชนบท การทดลองสอนนี้แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน กลุ่มแรกเรียนโดยการใช้ภาพ และกลุ่มที่สองเรียนโดยไม่ใช้ภาพ ผลการวิจัยปรากฏว่า การสอนคำศัพท์ภาษาไทยโดยการใช้ภาพเรียนรู้ได้ดีกว่าการไม่ใช้ภาพประกอบการสอน ส่วนในด้านของความคงทน การใช้ภาพประกอบการสอนไม่มีผลต่อความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทย

ทญู จุมพรม (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการระลึกได้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการฟังร้อยแก้วภาพประกอบที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ และไม่สมบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสงวนหญิง จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2528 จำนวน 120 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากนั้นแบ่งกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้ารับการทดลองออกเป็น 3 กลุ่มย่อย กลุ่มละ 40 คน เท่า ๆ กัน ในกลุ่มควบคุมฟังร้อยแก้วประเภทเรื่องสั้นที่จบในประโยคทั้งหมด 15 เรื่องโดยไม่มีภาพประกอบ

กลุ่มทดลอง ก. ฟังร้อยแก้ว 15 เรื่อง โดยมีภาพที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ประกอบ และกลุ่มทดลอง ข. ฟังร้อยแก้วทั้ง 15 เรื่อง โดยมีภาพที่มีเนื้อหาไม่สมบูรณ์ประกอบ หลังจากนั้นทดสอบการระลึกได้โดยให้แต่ละกลุ่มตอบคำถามในแบบทดสอบทั้งหมด 30 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 10 นาที แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ผลการวิจัยปรากฏว่า การระลึกได้จากการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ การฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาไม่สมบูรณ์ และการฟังร้อยแก้วที่ไม่มีภาพประกอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การระลึกได้จากการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ และการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาไม่สมบูรณ์ดีกว่าการฟังร้อยแก้วโดยไม่มีภาพประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการระลึกได้จากการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ดีกว่าการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาไม่สมบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่าการวิจัยครั้งนี้การฟังร้อยแก้วที่มีภาพเนื้อหาสมบูรณ์ประกอบเรียนรู้ร้อยแก้วได้ดีที่สุด

จากการวิจัยที่กล่าวมาทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าภาพเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้คำศัพท์ หรือการเรียนรู้ร้อยแก้วก็ตาม และภาพที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการจำได้แก่ ภาพที่มีลักษณะธรรมดาไม่ซับซ้อน ตลอดจนต้องเป็นภาพที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำภาพมาประกอบเข้ากับข้อความเพื่อเสนอให้นักเรียนเรียนรู้ร้อยแก้วเป็นระดับหนึ่งของตัวแปรวิธีเสนอให้เรียน

การวิจัยเกี่ยวกับวิธีเสนอข้อความที่มีเสียงประกอบ

เกี่ยวกับวิธีเสนอให้เรียนร้อยแก้วโดยใช้เสียงให้ผู้รับการทดลองฟังและดูเนื้อเรื่องหรือภาพประกอบเพื่อทดสอบความจำและความเข้าใจเนื้อเรื่องมีผู้ได้ศึกษาไว้ดังนี้ คินซ์ และ โคซมินสกี (Kintsch and Kozminsky 1977 : 491-499) ได้ศึกษาการสรุปเรื่องหลังจากการอ่านและการฟัง ผู้รับการทดลองเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยโคโลราโด จำนวน 24 คน โดยใช้เรื่อง 3 เรื่อง จากหนังสือ Modern Translation of Boccaccio's Decameron ซึ่งเป็นเรื่องของ นักบุญ พอลคา และคูร์ก ขนาดของเรื่องมี

ความยาว 2020, 1950 และ 2080 คำ ผู้วิจัยเสนอให้ผู้รับการทดลองฟังจากเทปบันทึกเสียงและอ่านจากเนื้อเรื่อง แล้วให้ผู้รับการทดลองเขียนสรุปเรื่องที่หลังจากการฟังและการอ่าน ลำดับขั้นของการเสนอเนื้อเรื่องทั้งสามเรื่องใช้วิธีการถ่วงดุลย์โดยให้ผู้รับการทดลองอ่านหรือฟังครั้งละ 8 คน ในเนื้อเรื่องแต่ละเรื่อง ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้รับการทดลองสรุปเรื่องจากการฟังและการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่การสรุปจากการฟังดีกว่าการสรุปจากการอ่าน ผู้วิจัยจึงได้สรุปให้เห็นว่าการเสนอให้เรียนโดยใช้เสียงให้ผู้รับการทดลองฟังทำให้เขามีอิสระในการจำและสรุปได้ดีกว่าการอ่านด้วยตัวเองแล้วสรุป

เมอร์ริงกอฟ (Meringoff 1980 : 240-249) ได้ศึกษาอิทธิพลของเครื่องมือที่ใช้เสนอให้เรียนร้อยแก้วเพื่อศึกษาความจำ และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องสำหรับเด็ก โดยใช้เรื่องที่เด็กไม่คุ้นเคยมาเสนอให้เรียนด้วยการใช้การอ่านให้ฟัง แล้วให้ดูหนังสือภาพประกอบและให้ดูจากภาพยนตร์โทรทัศน์ ผู้รับการทดลองมีจำนวน 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มอายุน้อยอายุเฉลี่ย 7.6 ปี และกลุ่มอายุสูงอายุเฉลี่ย 9.6 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนจากโรงเรียนสหศึกษา เมืองวอร์เตอร์ทาวน์ มลรัฐแมสซาชูเซต เรื่องที่ใช้ได้แก่เรื่อง "The Story" ผู้วิจัยใช้วิธีเสนอ 2 แบบ ได้แก่ ผู้ทดลองอ่านให้ฟังแล้วให้ผู้รับการทดลองดูหนังสือที่มีภาพประกอบเนื้อเรื่อง แบบที่สองเสนอเป็นภาพยนตร์โทรทัศน์โดยใช้เสียงพากย์ของผู้ทำการทดลองเช่นกัน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนจำเนื้อเรื่องจากการดูโทรทัศน์มากกว่าการดูและฟังจากหนังสือภาพประกอบเฉพาะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่จะระลึกคำศัพท์และจำเนื้อเรื่องได้มากกว่าจากการฟังและดูหนังสือภาพประกอบ

สมพิศ รัตนสุวรรณ (2530) ศึกษาผลสัมฤทธิ์และเปรียบเทียบการฟังต่อความเข้าใจร้อยแก้วประเภทนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดอุดรธานี จากการฟังที่มีรูปแบบการเล่นนิทาน 3 แบบ โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังจำนวน 26 ข้อ แบบฝึกความเข้าใจในการฟัง 5 แบบฝึก ทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 โดยใช้แบบฝึกที่เป็นนิทานอย่างเดียว กลุ่มทดลองที่ 2 แบบฝึกเป็นนิทานและดูรูปภาพประกอบ กลุ่มทดลองที่ 3 แบบฝึกนิทานประกอบสไลด์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ทางเดียว ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการฟังของนักเรียนทั้งสามแบบต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการฝึกการฟังนิทานประกอบสไลด์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของความเข้าใจในการฟังของนักเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ใช้การฟังอย่างเดียว จากการวิจัยวิธีการ เสนอให้เรียนร้อยแก้วโดยใช้เสียงให้ผู้รับการทดลองฟัง ประกอบกับอุปกรณ์หรือสื่ออื่น ๆ พบว่า ผลสัมฤทธิ์และคะแนนความจำออกมาในลักษณะที่แตกต่างกันไปตามสิ่งที่น่าสนใจประกอบเข้ากับการฟังของผู้รับการทดลอง การฟังอย่างเดียว จะทำให้มีประสิทธิภาพในการจำและการเรียนรู้ได้น้อยกว่า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เสนอให้นักเรียนเรียนร้อยแก้วโดยใช้ข้อความที่มีเสียงประกอบจากสไลด์ข้อความและเทปบันทึกเสียง

การวิจัยเกี่ยวกับการเสนอข้อความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบ

ในเรื่องของการใช้จินตภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้และความจำ ได้มีการศึกษาวิจัยกันมากมายไม่ว่าจะเป็นการเรียนคำ ประโยค หรือร้อยแก้วก็ตามเพราะจินตภาพเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถสร้างขึ้นได้ต่างกันที่ว่าแต่ละบุคคลจะสามารถสร้างจินตภาพได้เร็วหรือช้าเพียงใด และจะนึกสร้างจินตภาพได้แจ่มชัดมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดแค่ไหน

แอนเดอร์สัน และ ไฮด์ (Anderson and Hidde 1971 : 526-530)

ได้ศึกษาการเรียนรู้อะไรด้วยการสร้างจินตภาพ โดยให้ผู้รับการทดลองจำนวน 24 คน เรียนประโยค 30 ประโยค ซึ่งแต่ละประโยคประกอบด้วยคำนาม 2 คำ ในตำแหน่งที่เป็นประธานและกรรมกับคำกริยา 1 คำ คำกริยาที่ใช้เป็นสกรรมกริยาซึ่งอยู่ในรูปของอดีตกาล สำหรับคำนามเป็นชื่อคนหรือสัตว์ แต่ละประโยคได้รับการเสนอด้วยบัตรแข็ง ขนาด 3 × 5 นิ้ว เป็นเวลา 7 วินาที ผู้รับการทดลองแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มจินตภาพกลุ่มนี้ ผู้รับการทดลองจะได้รับการบอกให้สร้างจินตภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประโยค และกลุ่มอ่านออกเสียงซึ่งผู้รับการทดลองต้องอ่านประโยคติดต่อกัน 3 ครั้ง หลังจากนั้นจึงให้ผู้รับการทดลองระลึกประโยคโดยมีคำนามให้ 1 คำ แล้วให้เติมคำกริยาและคำนามที่เหลือลงไป ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มที่ใช้การสร้างจินตภาพสามารถระลึกคำกริยาและคำนามได้มากกว่ากลุ่มที่อ่านออกเสียง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสร้างจินตภาพทำให้ผู้เรียนจำคำใน

ประโยคและเรียนรู้ประโยคได้ดีกว่าการอ่านประโยคติดต่อกัน 3 ครั้ง

สำหรับการสร้างจินตภาพในการเรียนร้อยแก้ว แอนเดอร์สัน และ กัลฮาวิ (Anderson and Kulhavy 1972 : 424-443) ศึกษาการเรียนร้อยแก้วโดยใช้การสร้างจินตภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 62 คน โดยเสนอให้เรียนความเรียงร้อยแก้วที่มีความยาวประมาณ 2190 คำ ผู้วิจัยแบ่งผู้รับการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกได้แก่ กลุ่มจินตภาพเป็นกลุ่มที่ผู้รับการทดลองได้รับการสอนให้สร้างจินตภาพเกี่ยวกับสิ่งที่อธิบายในเนื้อเรื่อง กลุ่มที่สองได้แก่ กลุ่มควบคุม ผู้รับการทดลองได้รับคำแนะนำให้อ่านและจำเนื้อเรื่องที่อ่านให้ดีที่สุด เมื่ออ่านเสร็จทั้งสองกลุ่มจะมีคำถามสั้น ๆ ให้ตอบจำนวน 34 คำถาม และคำถามแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 34 ข้อ ที่ถามเกี่ยวกับ ชื่อ คุณสมบัตินี้ และลักษณะทั่วไป ๆ ไปของเรื่องที่ให้อ่าน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้รับการทดลองในกลุ่มที่เสนอให้เรียนโดยใช้การสร้างจินตภาพจำเนื้อเรื่องที่เสนอให้อ่านได้ดีกว่าผู้รับการทดลองในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ต่อมา เลสโกลด์ แมคคอร์มิก และ โกลิงกอฟ (Lesgold, McCormic and Golingoff 1975 : 663-667) ได้ศึกษาการฝึกหัดความภาพเกี่ยวกับเนื้อเรื่องจากการสร้างจินตภาพเพื่อศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ผู้รับการทดลองเป็นนักเรียนเกรด 3 จำนวน 10 คน เกรด 4 จำนวน 22 คน เป็นชาย 12 คน และหญิง 20 คน โดยที่ 75 เปอร์เซ็นต์เป็นผู้ที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำ ผู้วิจัยแบ่งผู้รับการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกให้เขียนการดูจากจินตภาพเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน กลุ่มที่สองให้อ่านเนื้อเรื่องเพียงอย่างเดียว ผู้รับการทดลองในกลุ่มแรกได้รับการฝึกหัดความภาพเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ให้อ่าน 4 สัปดาห์ หลังจากการเสนอให้เรียนแล้วทำการทดสอบโดยให้ผู้รับการทดลองทั้งสองกลุ่มตอบคำถามแบบถอดความ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้รับการทดลองที่ได้รับการฝึกให้สร้างจินตภาพจำเนื้อเรื่องและตอบคำถามแบบถอดความจากแบบทดสอบได้ดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หลังจากนั้น เพรสสลีย์ (Pressley 1976 : 355-359) ได้ศึกษาว่าการสร้างจินตภาพช่วยให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่านเพียงใด และยังชี้ให้เห็นว่าการฝึกการสร้างจินตภาพโดยการวาดภาพของ เลสโกลด์, แมคคอร์มิก และโกลิงกอฟ ที่ใช้เวลา

4 สัปดาห์นั้นเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น แต่จะใช้การฝึกหัดกับเนื้อเรื่องที่มีความยาวมากขึ้นและโดยการยกตัวอย่างจากภาพที่ดี รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีอายุ 8 ขวบ สามารถสอนให้สร้างจินตภาพได้ ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ใช้ผู้รับการทดลองที่เป็นนักเรียนเกรด 3 จำนวน 86 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 43 คน และกลุ่มควบคุมอีก 43 คน ในแต่ละกลุ่มยังได้แบ่งผู้รับการทดลองออกตามความสามารถทางการอ่าน สูง ปานกลาง และต่ำ ส่วนเนื้อเรื่องที่ใช้ในการทดลองแบ่งเป็น 17 ตอน แต่ละตอนพิมพ์ด้วยตัวพิมพ์บนกระดาษแต่ละหน้าและจะมีกระดาษเปล่าสลับกัน หลังจากผู้รับการทดลองอ่านเนื้อเรื่องจบจะมีคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับเนื้อเรื่องให้ตอบจำนวน 34 คำถาม ในขั้นตอนของการทดลองผู้รับการทดลองเข้ารับการทดลองครั้งละ 4-6 คน โดยผู้รับการทดลองในกลุ่มจินตภาพได้รับการฝึกการสร้างจินตภาพจากประโยค 6 ประโยค ในการเสนอประโยคผู้ทดลองจะใช้สไลด์ซึ่งความหมายที่สำคัญออกมาให้ผู้รับการทดลองฝึกเปรียบเทียบกับภาพที่เขาสร้างขึ้นในใจ แล้วให้ผู้รับการทดลองอ่านตามไปพร้อมกับสร้างจินตภาพประกอบสำหรับกลุ่มควบคุมได้รับการเสนอเนื้อเรื่องเหมือนกลุ่มจินตภาพ แต่จะได้รับการบอกให้พยายามใช้ความจำในสิ่งที่อ่านให้มากที่สุด หลังจากนั้นให้ผู้รับการทดลองในกลุ่มคนใดคนหนึ่งระลึกระโยคที่อ่านให้ฟัง และให้คนอื่น ๆ ในกลุ่มช่วยบอกพร้อมทั้งช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้องทุกประโยค การฝึกทั้งสองกลุ่มใช้เวลาในการฝึกเพียง 20 นาทีเท่านั้น ต่อจากนั้นผู้รับการทดลองทั้งสองกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ โดยที่กลุ่มจินตภาพมีเวลาช่วงหนึ่งสำหรับการสร้างภาพในใจหลังจากการอ่านเนื้อเรื่องจบในแต่ละหน้า กลุ่มควบคุมเพียงแต่ได้รับการบอกให้ใช้การจำอย่างระมัดระวังและไม่อนุญาตให้เขียนข้อความใด ๆ ลงในเนื้อเรื่องที่ให้อ่าน ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มจินตภาพสามารถตอบคำถามได้มากกว่ากลุ่มควบคุม และกลุ่มที่มีความสามารถทางการอ่านสูงสามารถตอบคำถามได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางการอ่านในระดับปานกลางและระดับต่ำ จากการวิจัยครั้งนี้ นอกจากเราจะได้เห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้จินตภาพในการเรียนร้อยแล้ว ยังได้รู้ถึงวิธีการในการใช้ฝึกการสร้างจินตภาพและเครื่องมือในการทดลองอีกด้วย

สำหรับในประเทศไทยการศึกษาเกี่ยวกับการใช้จินตภาพช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และความจำยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากสภาพทางวัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู การจัดการศึกษา ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกับประเทศทางตะวันตก อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ.2517 อุบล เสนวารี ได้ศึกษาความสามารถในการจำของบุคคลต่างวัยแบบโลโซโดยให้ระลึกตามลำดับและระลึกแบบเสรี ซึ่งผลปรากฏว่า การใช้การจินตภาพช่วยให้ผู้รับการทดลองระลึกคำที่เสนอให้เรียนดีกว่ากลุ่มควบคุม ต่อมา อัจฉรา คานอุตรา (2527) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการระลึกได้ทันทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 ในการเรียนร้อยแก้วโดยการถ่ายภาพและจินตภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียน เขมะสิริอนุสรณ์ ปีการศึกษา 2527 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นความเรียงร้อยแก้ว จำนวน 20 ประโยค เรื่อง "บุคคลที่น่ายกย่อง" ภาพลายเส้นและเทปบันทึกเสียง ความเรียงร้อยแก้ว การดำเนินการวิจัยเริ่มตั้งแต่การสุ่มนักเรียนจากแต่ละระดับชั้น ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มที่ 1 เรียนจากภาพ และกลุ่มที่ 2 เรียนโดยการสร้างจินตภาพ นักเรียนในกลุ่มที่เรียนจากภาพจะได้อ่านเนื้อเรื่องจากเทปบันทึกเสียงพร้อมกับดูภาพของแต่ละประโยคตามไปด้วย ส่วนในกลุ่มจินตภาพนักเรียนจะได้รับการฝึกการสร้างจินตภาพ หลังจากนั้นนักเรียนจะได้อ่านเนื้อเรื่องจากเทปบันทึกเสียง พร้อมกันนั้นก็สร้างจินตภาพตามไปด้วย โดยเว้นระยะ 5 วินาทีสำหรับให้นักเรียนสร้างจินตภาพหลังจากฟังประโยคแต่ละประโยคแล้ว เมื่อนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องจบแล้วให้ตอบคำถามจำนวน 20 ข้อ โดยที่ 10 ข้อแรกเป็นคำถามแบบถกความ และอีก 10 ข้อหลังเป็นคำถามแบบคำต่อคำวัดผลการระลึกได้ทันทีจากเนื้อเรื่อง หลังจากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และทดสอบความแตกต่างด้วย t-test ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้ภาพและจินตภาพมีผลการระลึกได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่มีกิริยาร่วมของการระลึกได้ทันทีระหว่างระดับชั้นกับวิธีเรียน ผลการระลึกได้ทันทีกับการตอบคำถามต่างชนิดกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการใช้จินตภาพไม่แตกต่างกัน และผลของการระลึกได้ทันทีจากการตอบคำถามต่างชนิดกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน

โดยการใช้จินตภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการวิจัยสรุปได้ว่าการสร้างจินตภาพช่วยให้ผู้เรียนระลึกไต่หน้ที่ในเนื้อหาร้อยแก้วที่เสนอให้เรียนต่างจากการที่ไม่มีการสร้างจินตภาพ และนักเรียนต่างระดับชั้นสามารถสร้างจินตภาพได้ไม่แตกต่างกัน

เรียง สุวรรณพงศ์ (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการระลึกไต่หน้ที่ในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อมีและไม่มีการสร้างจินตภาพจากการฟังและการอ่าน กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 3 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 92 คน กลุ่มตัวอย่างได้ผ่านการทดสอบก่อนเรียนด้วยข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการใช้ภาษาไทย โดยที่ทุกคนมีคะแนนอยู่ในระดับเดียวกัน หลังจากนั้นผู้รับการทดลองเข้ากลุ่มทดลอง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีการสร้างจินตภาพจากการฟัง กลุ่มที่ไม่มีการสร้างจินตภาพจากการฟัง กลุ่มที่มีการสร้างจินตภาพจากการอ่าน และกลุ่มที่ไม่มีการสร้างจินตภาพจากการอ่าน เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นข้อความร้อยแก้วจำนวน 1 ย่อหน้า ในกลุ่มการฟังให้ผู้รับการทดลองฟังคำบรรยายจากเทปบันทึกเสียงแบบคลັบ ในกลุ่มการอ่านให้ผู้รับการทดลองอ่านเนื้อหาร้อยแก้วจากใบคำสอน ในแต่ละกลุ่มการทดลองใช้เวลา 2 นาทีในการอ่านหรือฟังร้อยแก้ว แล้วพัก 1 นาทีก่อนทำข้อสอบจำนวน 22 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที นำคะแนนมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีทีุ่คัย (A) ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการระลึกไต่หน้ที่ในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีการสร้างจินตภาพและไม่มีการสร้างจินตภาพจากการอ่านสูงกว่าการมีการสร้างจินตภาพและไม่มีการสร้างจินตภาพจากการฟัง การระลึกไต่หน้ที่ในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการสร้างจินตภาพจากการอ่านสูงกว่าที่มีการสร้างจินตภาพจากการฟัง

จากการวิจัยจึงสรุปได้ว่าในการระลึกไต่หน้ที่เกี่ยวกับเนื้อหาร้อยแก้วที่เสนอให้เรียนโดยใช้การสร้างจินตภาพระลึกไต่หน้ที่ดีกว่าไม่มีการสร้างจินตภาพ และสำหรับนักเรียนไทยแล้วในการศึกษาคั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการสร้างจินตภาพจากการอ่านจะได้ผลของการระลึกไต่หน้ที่สูงกว่าการสร้างจินตภาพจากการฟัง ซึ่งขัดแย้งกับการวิจัยที่ทำการศึกษา

กับนักเรียนในต่างประเทศ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้วิธีเสนอให้เรียนร่อยแก้วโดยให้นักเรียนอ่านข้อความประกอบการสร้างจินตภาพ ซึ่งคาดว่าจะทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างเข้าใจเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ จีราพร กุศลชู (2529) ได้ศึกษาอิทธิพลของการสร้างจินตภาพ คำจินตภาพและจำนวนพยางค์ของคำ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่พูดสองภาษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2527 ทั้งชายและหญิงรวม 60 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสองโรงเรียนในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดปัตตานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รายการคำซึ่งมีคำแปลคำจำนวน 6 รายการ รายการคำทั้ง 6 รายการแตกต่างกันตามระดับคำจินตภาพของคำ (คำจินตภาพสูงและคำจินตภาพต่ำ) และระดับจำนวนพยางค์ของคำ (หนึ่งพยางค์ สองพยางค์ และสามพยางค์) นักเรียนทุกคนเรียนคำในรายการคำทั้ง 6 รายการ แล้วตอบแบบทดสอบการจำแบบรูจักโดยที่ครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมดเรียนคำโดยการสร้างจินตภาพ และอีกครึ่งหนึ่งเรียนคำโดยการไม่สร้างจินตภาพ ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนที่ได้จากจำนวนคำเฉลี่ยที่นักเรียนจำรูจักคำละ 1 คะแนน ผู้วิจัยได้ออกแบบการทดลองแบบ $2 \times 2 \times 3$ (การสร้างจินตภาพ \times คำจินตภาพ \times จำนวนพยางค์ของคำ) โดยวัดซ้ำที่คำจินตภาพและจำนวนพยางค์ของคำ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนคำโดยการสร้างจินตภาพจำคำได้มากกว่านักเรียนที่เรียนคำโดยไม่สร้างจินตภาพ นักเรียนจำคำที่มีคำจินตภาพสูงได้มากกว่าคำที่มีคำจินตภาพต่ำ นักเรียนจำคำสองพยางค์ได้มากกว่าคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคำจินตภาพกับจำนวนพยางค์ของคำ

จากการวิจัยเกี่ยวกับการใช้จินตภาพประกอบการเรียนรู้ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้คำหรือการเรียนรู้อย่างไรก็ตาม การให้ผู้รับการทดลองสร้างจินตภาพเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มความจำและประสิทธิภาพของการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยที่ในนักเรียนระดับต้นจะเสนอภาพให้นักเรียนสร้างจินตภาพประกอบส่วนในนักเรียนที่มีอายุ 8 ขวบขึ้นไปสามารถสร้างจินตภาพด้วยตัวเองได้ไม่จำเป็นต้องเสนอภาพก็ได้เพียงแค่ใช้การฝึกการสร้างจินตภาพในเวลาสั้น ๆ เสียก่อน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เสนอข้อความและคำอ่านของข้อความจากรอยแก้วให้นักเรียนเรียน หลังจากฝึกให้นักเรียนสร้างจินตภาพแล้วเป็นระดับหนึ่งของตัวแปรวิธีเสนอให้เรียนร่อยแก้ว

การวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วันเพ็ญ สุกัญญา (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และทัศนคติต่อภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนวัดลาดชะโด อำเภอดงใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตามลำดับชั้นจากกลุ่มประชากร 150 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม โดยที่กลุ่มทดลองทั้งสองประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน 3 ระดับ ได้แก่ สูง ปานกลาง ต่ำ กลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราว กลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านแล้วทำแบบฝึกหัด ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 5 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองเอง และใช้แบบแผนการทดลองแบบแฟกทอเรียล และ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เรื่องที่ใช้สอนอ่าน 10 เรื่องพร้อมทั้งแบบฝึกหัด แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน 48 ข้อ และแบบสอบถามทัศนคติต่อภาษาไทย 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 กับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 จากกลุ่มผู้ที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเข้าใจในการอ่านไม่มีผลเนื่องมาจากวิธีอ่านกับระดับความสามารถทางการเรียนรวมกัน สำหรับด้านทัศนคติ กลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2 มีทัศนคติต่อภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่า วิธีสอนทั้งสองแบบส่งผลต่อความเข้าใจเรื่องให้อ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ แตกต่างกัน

ACC. No.	56332
DATE RECEIVED	27/9 S.H. 2531
CALL No.	3787

อำไพ มัชฌาน (2524) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นกับแบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย 2 ชนิด ได้แก่ แบบฝึกหัดจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วยการอ่าน 4 ระดับ ได้แก่ การอ่านขั้นพื้นฐาน การอ่านขั้นแปลความ การอ่านขั้นวิเคราะห์ และการอ่านขั้นสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความเพื่อใช้ก่อนและหลังทำแบบฝึกหัด ซึ่งได้ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงได้ .87 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2524 โรงเรียนปลักแรด จังหวัดราชบุรี โดยพิจารณาคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาจัดแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ เก่ง ปานกลาง และอ่อน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ผู้วิจัยดำเนินการสอนอ่านจับใจความ ทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยตนเองเป็นเวลา 30 ชั่วโมง โดยให้กลุ่มทดลองใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และกลุ่มควบคุมใช้แบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และนำคะแนนเฉลี่ยของคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังจากการทำแบบทดสอบไปทดสอบ t-test ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างของผลการทดสอบก่อนและหลังการทำแบบฝึกหัดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และนักเรียนในกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน ได้คะแนนแตกต่างกัน

เกี่ยวกับรูปแบบการเสนอภาพกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอ็กสรวง ปาลวัฒน์ (2529) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของรูปแบบการเสนอภาพกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนอนุบาลลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2529 จำนวน 120 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท โดยใช้ตำแหน่งเบอร์เซนต์ไธลของคะแนนสอบประจำภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2529 เป็นเกณฑ์แบ่ง จำแนกนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากนั้นทำการสุ่ม

นักเรียนรู้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของทั้งสองประเภทให้เรียนมโนทัศน์ด้วยรูปแบบการเสนอภาพแบบหลายภาพพร้อมกัน และที่เหลืออีกกลุ่มหนึ่งของทั้งสองประเภทให้เรียนมโนทัศน์ด้วยรูปแบบการเสนอภาพทีละภาพตามลำดับ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นภาพสไลด์ฉายเส้นคำพื้นขาว แบ่งเป็นภาพที่ใช้สอนและทดสอบการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับสิ่งใกล้ตัวที่นักเรียนเคยพบเห็น ภาพชุดที่ใช้สอนมโนทัศน์มี 10 ชุด ชุดละ 5 ภาพ แต่ละชุดใช้สอนมโนทัศน์ 1 มโนทัศน์ การเสนอภาพทั้ง 5 ภาพ มี 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบทีละภาพตามลำดับและแบบหลายภาพพร้อมกัน โดยการเสนอแบบทีละภาพตามลำดับนักเรียนจะได้เรียนแต่ละมโนทัศน์จากภาพสไลด์ที่ฉายปรากฏบนจอทีละภาพ ภาพละ 7 วินาที จำนวน 5 ภาพ ส่วนแบบหลายภาพพร้อมกัน นักเรียนจะได้เรียนแต่ละมโนทัศน์จากภาพสไลด์ที่ฉายปรากฏบนจอพร้อมกันทีเดียว 5 ภาพ เป็นเวลา 35 วินาที หลังจากเรียนมโนทัศน์แต่ละมโนทัศน์แล้วทำการทดสอบทันทีด้วยภาพสไลด์ชุดทดสอบแต่ละภาพให้ผู้เรียนระบุว่าภาพนั้น ๆ เป็นภาพตัวอย่างทางบวกหรือลบของมโนทัศน์ที่กำลังเรียนอยู่โดยตอบลงในกระดาษคำตอบ หลังจากดำเนินการเสนอให้เรียนและทดสอบจนครบทั้ง 10 มโนทัศน์แล้ว นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมได้จากผลการทดสอบมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และทดสอบผลที่เกิดขึ้นแต่ละองค์ประกอบในระดับต่าง ๆ เมื่อพบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์จากการทดลอง ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสร้างมโนทัศน์ได้ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีกิริยารวมของรูปแบบการเสนอภาพแบบหลายภาพพร้อมกันและแบบทีละภาพตามลำดับกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการวิจัยที่กล่าวมานี้จึงสรุปได้ว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความสามารถในการสร้างมโนทัศน์ได้แตกต่างกัน และวิธีเสนอที่แตกต่างกันยังมีผลต่อนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันด้วย

การศึกษาตัวแปร เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนพบว่าส่วนมากผู้วิจัยมักใช้เป็นตัวแปรตามเพื่อเป็นตัวบอกถึงสัมฤทธิ์ผลจากวิธีการดำเนินการ แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งโดยแปรค่าเป็น ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งจากการที่ได้ศึกษามาแล้วพบว่าเมื่อใช้เป็นตัวแปรอิสระแล้วผลที่ได้จะแตกต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่าวิธีการเสนอให้เรียนร้อยแก้วแบบต่าง ๆ น่าจะมีผลต่อนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และน่าจะมีปฏิกริยารวมจากตัวแปรทั้งสอง โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของวิธีเสนอให้เรียนหลายรูปแบบที่มีต่อการเรียนรู้อย่างไรของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปฏิกริยารวม (Interaction) ของตัวแปรทั้งสอง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาผลของวิธีเสนอให้เรียน 4 แบบ ได้แก่ วิธีเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบ และวิธีเสนอเนื้อเรื่องติดต่อกันว่าวิธีเสนอให้เรียนทั้ง 4 แบบนี้มีผลต่อการเรียนรู้อย่างไรของนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่
2. เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนกลุ่มใดมีความสามารถในการเรียนรู้อย่างไรได้ดีกว่ากัน

3. เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่ได้รับการเสนอให้เรียนตามแบบแล้ว วิธีเสนอให้เรียน จะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้รอยแหว่ที่ต่างกันที่ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน หรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีเสนอให้เรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบดังนี้

1. ถ้านักเรียนเรียนรู้รอยแหว่ด้วยวิธีเสนอให้เรียน 4 แบบ ได้แก่ วิธีการเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบและวิธีเสนอเนื้อเรื่องติดต่อกันแล้ว นักเรียนจะได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รอยแหว่แตกต่างกัน
2. ถ้านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเรียนรู้รอยแหว่ด้วยวิธีเสนอให้เรียนทั้ง 4 แบบแล้ว นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รอยแหว่สูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
3. ถ้านักเรียนเรียนรู้ด้วยวิธีเสนอให้เรียนรอยแหว่ที่ต่างรูปแบบแล้ว วิธีเสนอให้เรียนจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้รอยแหว่แตกต่างกันที่ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน หรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของวิธีเสนอให้เรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่า จะได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ช่วยให้เราทราบว่าวิธีเสนอให้เรียนรอยแหว่โดยใช้วิธีเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบ และวิธีเสนอเนื้อเรื่องติดต่อกัน นักเรียนจะเรียนรู้รอยแหว่จากวิธีเสนอให้เรียนทั้ง 4 แบบแตกต่างกันหรือไม่

1.2 ช่วยให้ผู้เรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เรียนรอยแถวด้วยวิธีเสนอให้เรียนทั้ง 4 แบบแล้วนักเรียนกลุ่มใดมีความสามารถในการเรียนรู้อย่างไรดีกว่ากัน

1.3 ช่วยให้ผู้เรียนที่ได้รับการเสนอให้เรียนต่างแบบแล้ว วิธีเสนอให้เรียนจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้อย่างไรที่ต่างกันที่ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน หรือมีอิทธิพลระหว่างวิธีเสนอให้เรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่

2. คำถามนำไปใช้

2.1 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนในสถานต่าง ๆ เช่น

2.1.1 การเรียบเรียงเนื้อหา การวางรูปแบบ และการจัดเนื้อเรื่อง และภาพให้เหมาะสมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายตลอดจนไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

2.1.2 การใช้ภาพในแบบเรียน ทำให้ทราบว่าจะใช้ภาพจำนวนมากน้อยอย่างไรจึงเหมาะสมกับเนื้อหาที่เสนอให้เรียน สำหรับเรียนด้วยตนเองและในสถานการณ์การเรียนการสอน

2.2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดเตรียมการสอนเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นรอยแถวโดยคำนึงถึงแบบของวิธีเสนอให้เรียนแบบต่าง ๆ กับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

2.3 เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติมสำหรับผู้สนใจในเรื่องที่เกี่ยวกับวิธีเสนอให้เรียน รูปแบบของสื่อการสอน การใช้ภาพในแบบเรียน ตลอดจนถึงศึกษาในลักษณะเดียวกันแต่อาจจะเปลี่ยนกลุ่มประชากร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 6 โรงเรียน ในกลุ่มคุรุมิตร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวนนักเรียน 240 คน โดยจะศึกษากับตัวแปรอิสระ 2 ตัว ได้แก่ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแปรค่าออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แบบของวิธีเสนอให้เรียนแปรค่าออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่วิธีเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงประกอบ วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบ และวิธีเสนอเนื้อเรื่องติดต่อกัน ตัวแปรตามที่ศึกษาได้แก่ คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้อย่างไรที่เสนอให้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิธีเสนอให้เรียน หมายถึง วิธีการนำเสนอให้นักเรียนเรียนเนื้อเรื่องของ ร้อยแก้วแบ่งเป็น 4 แบบ

1.1 วิธีเสนอข้อความที่มีภาพประกอบ หมายถึง วิธีเสนอให้นักเรียนเรียน ร้อยแก้วโดยใช้สไลด์ข้อความที่มีภาพเกี่ยวข้องกับใจความสำคัญของข้อความ อยู่เหนือข้อความ ครึ่งละ 1 ข้อความ ซึ่งใช้ร้อยแก้ว 2 เรื่อง โดยแยกเสนอครึ่งละ 1 เรื่องแล้วทดสอบ รวมข้อความที่มีภาพประกอบ 25 ข้อความ แบ่งเป็นเรื่องแรก 15 ข้อความ และเรื่องหลัง 10 ข้อความ

1.2 วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงประกอบ หมายถึง วิธีเสนอให้นักเรียนเรียน ร้อยแก้วโดยใช้สไลด์ข้อความครึ่งละ 1 ข้อความ ซึ่งใช้ร้อยแก้ว 2 เรื่องโดยแยกเสนอ ครึ่งละ 1 เรื่องแล้วทดสอบ รวมข้อความ 25 ข้อความ แบ่งเป็น เรื่องแรก 15 ข้อความ และเรื่องหลัง 10 ข้อความ ในขณะที่เสนอข้อความด้วยสไลด์จะมีเสียงคำบรรยายข้อความ แต่ละข้อความจากเทปบันทึกเสียงพร้อมไปด้วย

1.3 วิธีเสนอข้อความที่มีเสียงและการสร้างจินตภาพประกอบ หมายถึง วิธีเสนอให้นักเรียนเรียนร้อยแก้วโดยใช้สไลด์ครึ่งละ 1 ข้อความ ซึ่งใช้ร้อยแก้ว 2 เรื่อง โดยแยกเสนอครึ่งละ 1 เรื่องแล้วทดสอบ รวมข้อความ 25 ข้อความ แบ่งเป็นเรื่องแรก 15 ข้อความ และเรื่องหลัง 10 ข้อความ ในขณะที่เสนอข้อความด้วยสไลด์จะมีเสียงคำบรรยายข้อความแต่ละข้อความจากเทปบันทึกเสียงและให้นักเรียนสร้างภาพในใจเกี่ยวกับข้อความที่เสนอให้อ่านและฟัง

1.4 วิธีเสนอเนื้อเรื่องติดต่อกัน หมายถึง วิธีเสนอร้อยแก้วติดต่อกันตลอดเรื่องโดยมีภาพประกอบที่เกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่องเพียงภาพเดียวอยู่บนหน้าชื่อเรื่อง โดยใช้สมุดเนื้อเรื่องเป็นเครื่องมือในการเสนอให้เรียนตามที่ใช้ในการเรียนการสอนเนื้อหาที่เป็นร้อยแก้วในปัจจุบัน

2. การเรียนร้อยแก้ว หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากที่นักเรียนได้รับการเสนอให้เรียนร้อยแก้วด้วยวิธีเสนอแบบต่าง ๆ ในด้านความจำเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของร้อยแก้วที่เสนอให้อ่าน ซึ่งวัดผลการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดความจำเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในรูปของคะแนนความจำเนื้อเรื่องเท่านั้น

3. ร้อยแก้ว หมายถึง เนื้อเรื่องที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 2 เรื่อง ซึ่งได้รับการพิจารณาจากเรื่องที่เสนอ 7 เรื่อง โดยผู้เชี่ยวชาญทางภาษาและจิตวิทยา ตลอดจนครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน

4. การสร้างจินตภาพ หมายถึง การสร้างภาพในใจของนักเรียนจากการอ่านและการฟังข้อความที่เสนอให้เรียน โดยจะมีการฝึกการสร้างจินตภาพซึ่งคัดแปลงมาจากเพรสลีย์ (Pressley 1976 : 335-339) และ เลสโกลด์กับคณะ (Lesgold and Others 1975 : 663-667) ซึ่งการฝึกจะอยู่ในช่วงของการบอกคำชี้แจงวิธีเรียนใช้เวลาประมาณ 15 นาที

5. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบปลายปีภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2530 ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในวิชาภาษาไทย มาคำนวณหาค่าแห่งเปอร์เซ็นต์ไทล์โดยแบ่งเป็น

5.1 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนวิชาภาษาไทยในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 60

5.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึงนักเรียนที่ได้คะแนนวิชาภาษาไทยในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40

6. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ร้อยแก้ว หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยวัดความจำจากเนื้อเรื่องของร้อยแก้วที่เสนอให้นักเรียนเรียน จำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็นเรื่องแรก 15 ข้อ และเรื่องหลัง 10 ข้อ